

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskernes Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Skoleprg. HORSENS

HORSENS STATSSKOLE
ÅRSSKRIFT 1997

Horsens Statsskole

ÅRSSKRIFT 1997

INDHOLD

Horsens Statsskole
Studentervænget 2
8700 Horsens

telefon 75 62 90 33
 telefax 75 61 12 18
 E mail: hs@mailhost.horsstats.dk
 studievejledningen 75 61 61 10
 lærerværelset 75 62 35 96
 pedellen 75 62 59 24
 pedellen mobil 40 56 59 24
 kantinen 75 62 64 25
 eleverne 75 62 89 58

International aktivitet side 2
 på Horsens Statsskole
 Biologilærere under sydkorset side 4
 Slovenien side 12
 Vindue mod øst side 18
 Personalia side 20
 Skolebestyrelsen side 20
 Personalebilleder side 21
 Mit Indien - en kursusberetning side 26
 Gæstelærer fra Sydafrika
 - en oplevelse side 31
 Straight From
 The Guest Teacher`s Pen side 34
 Åbent Gymnasium side 38
 Studenterbilleder side 39
 Adresseliste side 44

Redaktion: Gert W. Bergstein
 Bente Laursen

lay out: Lars Ebbesen
 tryk: Grafisk Tryk

International aktivitet på Horsens Statsskole

Dette årsskrift handler om hvordan vi arbejder med gymnasiet og hf's internationale dimension.

Den har altid været et særkende for gymnasieskolen. Til en almindennende og studieforberevende uddannelse hører et solidt kendskab til verden uden for Danmark og sprogkundskaber der svarer hertil.

Da vi i begyndelsen af 90'erne begyndte at arbejde systematisk med internationalisering var målet helt jordnært: Det gjaldt om at erstatte de gængse studierejser med udvekslingsrejser. I stedet for blot at betragte det fremmede, ønskede vi at tale med og bo sammen med de fremmede, hos dem eller os. Vi havde en forventning om at dette møde nok skulle afstedkomme nogle vigtige erfaringer om internationalt samkvem. Hvilke stod nok lidt uklart for de fleste.

Nu fungerer det i praksis. Alle 2.g'ere oplever et udvekslingsforløb med jævnaldrende fra et andet europæisk land. Hvad det betyder giver Rebecca Vang Jessens artikel et godt indblik i.

Men verden er mere end Europa, selvom det som Rebeccas artikel fra Slovenien og Jens Gottschalks beretning om samarbejdet med Litauen viser, kan være spændende og givende nok. At gæste et europæisk land er som at lege på gårdspladsen i den globale landsby. Vi må videre ud. Det er vigtigt for os at kunne inddrage erfaringer, som dem Mads Ole gør sig som uddannelsesleder i Namibia, og dem Gunhild kan fortælle om fra sit møde med Indien. Og endnu vigtigere er de meldinger, vi får tilbage fra en kollega derudefra, Mvuyo Mhangwane fra Sydafrika.

Disse erfaringer skal bruges til at overveje hvad det lidt mere præcist er for faglige og personlige kompetencer, vi skal arbejde med gennem disse aktiviteter.

International kompetence forstået som evnen til at etablere et frugtbart samarbejde med mennesker fra en anden kultur er ikke blot et spørgsmål om sprogkundskaber. Sprog er jo ikke blot ord. Det er også kropssprog. Det er også evnen til at vurdere, hvornår det er vigtigt at man forstår hinan-

den 100% og hvor ikke. Det er også et spørgsmål om at kunne vurdere, hvornår man skal acceptere fremmede skikke, og hvornår man må sige stop. Og endnu væsentligere: Evnen til at kunne forklare på en sådan måde, at det bliver forstået, hvorfor man ikke kan være med!

Vi skal også lære at forstå, at de fremmede skikke vi møder - f.eks. måden at organisere en undervisning på i en skole eller omgangsformen i et hjem - ikke nødvendigvis er udtryk for ældgamle, fastlå-

ste sædvaner, men ofte bundet i, at man af høflighed eller imødekommenhed har valgt en form, som man mener passer gæsten.

International kompetence er med andre ord et sæt af viden, færdigheder og holdninger, der gør det muligt at forvandle mødet med de fremmede fra at være en konfrontation til et frugtbart givende samkvem for begge parter - såvel her som i det fremmede.

Lars Bjørneboe
rektor

Biologilærere under sydkorset

Af Mads Ole Jensen

„Hold til højre hvor sporet deler sig” siger Ndiyakupi. Hun læner sig frem, holder en skjærmende hånd for det skarpe sollys og forsøger at aflæse GPS'ens grå krystal-skærm. Bilen skrumples ud af det dybe sandspor, der slynger sig afsted mellem lavt vissent græs og spredte makalanipalmer. Horisonten står skarpt mellem gult og blå. Langt ude til højre skimter jeg et homestead. Der er mennesker i færd med at høste mahangu i marken. „La' os lige spørge for en sikkerheds skyld”, foreslår jeg.

„Walala po tate - eeh - nawa - eeh.” De sædvanlige høflighedsfraser udveksles besindigt og forudsigeligt. Der er tid til at se hinanden an, mens vi nærmer os indhegningen. Nå men vi ville jo blot vide, om vi var på rette spor til Ombuga secondary school - jo, den er god nok - lige ud og så til højre. Vi takker af og sætter os op i firehjulstrækkeren igen.

Det er mange kilometer siden, vi drejede fra asfaltvejen for at begive os ud på et af de utallige spor, der i et virvar slynger sig mellem hinanden udover græssletten.

GPS'en eller satellitnavigatoren som den også kaldes er et uundværligt hjælpemiddel i vores daglige arbejde. Amerikanerne har udarbejdet præcise lister med angivelser af skolernes placering og deres geografiske koordinater.

Når regntiden sætter ind, bliver det meget vanskeligt at orientere sig - oshanas - lavvandede regntidssøer forvandler landskabet til de tusind søers land. Der må køres store omveje. Selvom de firehjulstrukne køretøjer er meget terrængående, må man alligevel holde sig til de i forvejen trukne hjulspor, da der er risiko for landminer efterladt under frihedskampen. I lørdags dræbte en landmine en dreng og lemlæstede en anden.

Vi er i Owamboland i det nordlige Namibia. Vi passerer spredte grupper af børn i skoleuniformer.

Ombuga secondary schools tag dukker frem som et spejl af sol i horisonten. Et stormvejr har på et tidspunkt vredet et af tagene op i gavlen.

Vi er ventede. Henok Andreas møder os, da vi drejer ind mellem de kaserneagtige skolebygninger. Vi bliver vist ind til skoleinspektøren og snakker lidt om den nye type skolebesøg, vi nu er begyndt på. Stemningen er god.

Læreren viser stolt skolehave og hønsegård frem. Hønsegården er indrettet som en miniature udgave af et traditionelt homestead med små stråtækte hytter. Hønsegården er indhegnet med palmebladsstængler. Det er, forklarer Henok Andreas, for at vise eleverne et alternativ til brug af træ.

Befolkningen lever tæt og vokser hurtigt i Owamboland. Træ bruges til brænde og til traditionel bygning af homesteads. Et homestead er boligen for en familie. Den består typisk af en række græstækkede hytter omgivet af en imponerende træpalisade af tykke stammer fra mopanetræer. Til et sådant byggeri kan der gå tusindvis af træer. Smukt er det, men træerne forsvinder af samme grund meget hurtigt fra området. Nye træer når ikke at vokse sig store, før de spises af de mange geder.

Henok Andreas er lærer i Life science - et praktisk orienteret skolefag bygget op omkring elementer af sundhed, planteavl, husdyrhold og økologi. Life science er meget praktisk baseret. Som en del af faget passer eleverne skolehaver og har husdyr. Jeg arbejder for den danske solidaritets og udviklingsorganisation IBIS der via midler fra DANIDA finansierer og støtter indførelsen af faget Life science i Namibia på 8., 9. og 10. klassesetrin.

Det har stået på siden selvstændigheden i 1989. Men allerede før da støttede man frihedsbevægelsen SWAPO med at udvikle faget for landflygtige namibier i Congo.

Vi går ind i klassen. De 37 elever modtager os med en sang - velkommen! Pigerne er i overtal. Mange af de store drenge går ikke i skole, men passer familiens kvæg.

Det er 8. klasse og dagens emne er planternes formering. Atmosfæren er god og åben, der arbejdes i små grupper med fremlæggelse bagefter. Man er måske nok lidt genert i starten på grund af besøget, men snart bliver vi bare som fluer på væggen.

Bagefter finder vi sammen med læreren en plads i solen bag bygningens gavl. Små medbragte plasticdunke med gærende mahanguhirsedrik sender lange seje bobler til overfladen. De står op ad den solbeskinnede mur og skal senere på dagen fungere som madpakker for nogle af skolens børn. Det er juli og vinter på den sydlige halvkugle. Vinden opleves kølig her i morgentimerne. Ndiyakupi indleder. Hun er min Namibiske kollega og arbejder som regional fagkonsulent i life science-faget

Vi spørger lidt til hvordan timen gik i forhold til hans forventninger. Strukturen på vores snak med læreren følger et enkelt mønster som vi kalder "2 + 2". Vi fremhæver først to elementer ved hans måde at undervise på, som vi oplever som vellykkede og forklarer hvorfor. Derefter spørger vi ham, om han selv har forslag til eventuelle forbedringer af timen. Vi slutter af med at give to forslag, som vi mener kunne være mulige forbedringer af timen.

Han forklarer, at han gerne vil arbejde med, hvordan han kan forbedre indledningen til sine timer og lade det være focus for vores næste besøg. Vi snakker lidt om det, og opfordrer ham til at nedfælde de tanker han gør sig i forbindelse med de næste par timer i et lille hæfte vi giver ham. Hvilke ting prøver han af og hvordan oplever han de virker?

Jeg lover at bringe ham nogle velegnede træfrø til hans skolehave næste gang. Den anden lærer vi skulle have besøgt idag er til begravelse. Vi takker af og kører hjemover.

Det er blot et af en lang række skolebesøg, hvor vi arbejder med at få lærerne til at fokusere på deres undervisningsmetoder. Efter nytår, når det nye skoleår starter, går vi igang med at etablere peer-coaching grupper på de skoler, hvor vi fornemmer grundlaget er i orden. Der er mange paralleller til Åben dør projektet som mange af Horsens Statsskoles lærere efterhånden har deltaget i. Lærerne besøger hinanden i klasselokalet og taler sammen om timen med "2+2- metoden" som struktur for samtalen. Lærerne har forinden prøvet metoden af sammen med nogle af fagkonsulenterne og været på et dagskursus i metoden. Vores funktion sammen med fagkonsulenterne er så at støtte og inspirere grup-

perne og hjælpe dem, hvis der opstår problemer.

Life science faget er toneangivende i namisk sammenhæng. Elevcenteret undervisning er nyt og de fleste lærere føler sig på usikker grund. Lærere som Henok Andreas er endnu et sjældent syn. Han er nemlig lærer med en fuld seminarieuddannelse. De fleste er uuddannede og har ofte kun taget 10., 11. eller 12. klasse selv. Andre er underkvalificerede, dvs. de har måske kun et enkelt års seminarieuddannelse. For mange er der store problemer forbundet med at skulle undervise på engelsk, og det giver selvfølgelig ikke mindre problemer for eleverne.

IBIS støtter faget på flere niveauer. Man har finansieret og støttet produktionen og udgivelse af lærebogsmateriale, så alle elever i landet idag er forsynet med life science bøger. Man deltager i udvikling af bekendtgørelser/læseplaner og arbejder med efteruddannelse af lærere.

Vi arbejder 4 namibier og 3 danskere med life science her i den nordlige del af landet. Alle er vi tilknyttet et resourcecenter for lærere i byen Ongwediva. Herfra foregår mit daglige arbejde. Nogle dage er det skolebesøg som beskrevet før, men engang imellem også meget langt væk, hvor det så er nødvendigt at overnatte på skolen.

Andre dage når materialet til et forestående kursus skal udarbejdes, kan minde om en almindelig gymnasielærers hverdag. Det eneste eksotiske er så måske at indendørs-temperaturen i den varme periode overstiger de 35 grader. Selvom man vænner sig til varme er det stadigvæk varmt.

Vi kører efteruddannelseskurser for uuddannede og de såkaldte underkvalificerede lærere. Befolkningstilvæksten er på 3-4 % årligt. Det gør at skolebyggeriet ikke kan holde trit med tilgangen af elever. Lærerseminarierne kan heller ikke følge med, så der må fortsat rekrutteres lærere uden de nødvendige kvalifikationer.

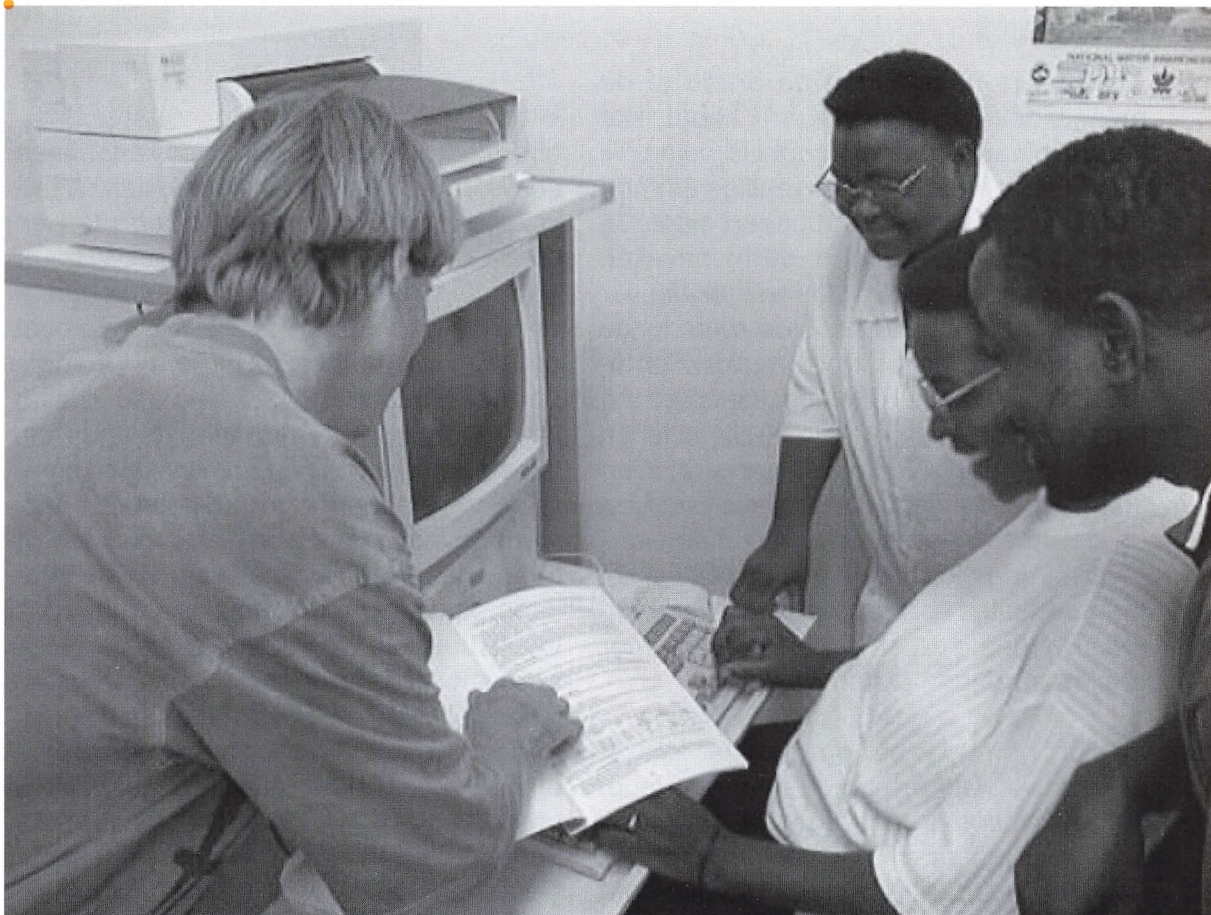
Efteruddannelseskurserne er meget populære. Lærerne har et stort behov for at forbedre sig såvel fagligt som pædagogisk. Vi opererer med hold på op til 60. Det får også undervisningssituationen til at ligne lidt den, man står i på skolerne. I snit var der 34 elever i hver klasse på de skoler jeg besøgte de sidste måneder. En enkelt klasse havde 59 elever!

For en måneds tid siden kørte vi 3 ugekurser i genetik og evolutionslære. Det var en spændende udfordring. Befolkningen i Namibia er generelt meget religiøse. Hovedsageligt er man protestanter og katolikker i Owamboland. Darwins tanker betragtes her stadig som den rene kætteri.

De finske missionærer har gjort deres arbejde grundigt i området. I forbindelse med undervisningsreformen, der blev indført ved selvstændigheden, blev det lagt fast, at der i faget skulle undervises i kontroversielle emner som evolutionslære, seksuallære og AIDS. Det gav en del modstand fra kirkelige kredse.

De toneangivende i den nye regering og dens ministerier var folk der havde været i eksil - nogle i andre dele af Afrika hovedsageligt Angola, nogle i Europa og en del i Cuba. De vendte hjem med nyt og anderledes syn på mange ting. Der er tydelige modsætninger i befolkningen som hidrører fra tiden under frihedskrigen. Man er bevidst og stolt over at have været i exil. To af mine kolleger fortalte om, hvordan de havde krydset grænsen til Angola om natten, mens de blev forfulgt af sydafrikanske soldater. Den ene var 18 og den anden kun 10 år da de flygtede. Den yngste tog afsted uden familien. Hun forklarede hvordan de undgik at blive fanget, da en cigaretglød i mørket advarede dem om at soldaterne ventede på dem længere fremme ad vejen. De fortalte også om en tid, hvor man i perioder sov ude i skoven under træerne om natten, fordi det var for farligt at opholde sig i flygtningelejrene. En kritisk kommentar fra en kursUSDeltager over indkvarteringsforholdene på et af vores kurser af-fødte straks følgende kommentar: "Hvor var han under krigen?"

Skoleinspektørerne er også en af vores målgrupper. Hvis lærerne skal kunne indføre elevcentreret undervisning, er det en forudsætning at der er forståelse og opbakning fra skoleledelsen.

Vi havde inviteret skoleinspektører til 2 endages kurser. Den første dag kom dem fra den østlige del af distriktet.

Jeg havde forhørt mig lidt om, hvor mange jeg kunne forvente, der ville dukke op. "Åh - ca. 40" var buddet. Mit indslag den dag var en introduktion til elevcentreret undervisning og helt naturligt skulle det foregå meget deltagerorienteret med gruppearbejde og lidt rollespil.

Der dukkede 60 deltagere op!

Det gik jo noget tungt på grund af de mange deltagere, som oven i købet ikke kendte hinanden særlig godt i forvejen. Til næste dags kursus for det vestlige område havde jeg så justeret gruppearbejdet, så det skulle være gearret til 60 mennesker. Så troppede der 130 op!!! Hele lokalet var stoppet og proppet. Man stod rundt langs væggene, og det var krop umuligt overhovedet at bevæge sig i lokalet. Der stod jeg så med mine talenter som ny life science mand - mit første møde med mange af mine kommende vigtige samarbejdspartnerere - og det første indtryk er jo ikke helt uvæsentligt! Jeg skal skåne jer for deltagerne, men det føltes som et par meget lange timer. Det er afgjort en af de oplevelser, der er sjovest på god afstand.

Til slut lige et par ord om det, der ikke er arbejdslivet. Det er et stort spring at tage. Men når man har fået ordnet al det papirarbejde og de praktiske problemer, der er forbundet med at "udvandre", så giver det også mange gode oplevelser. Det er spændende at leve i en anden kultur, hvor der kan stilles spørgsmål ved alt det, man er vant til at tage for givet.

Vi har fået et godt liv hernede med en god hverdag. Børnene går i en international skole nær mit arbejde. Det internationale lyder af mere end det er. Skolen er da langt

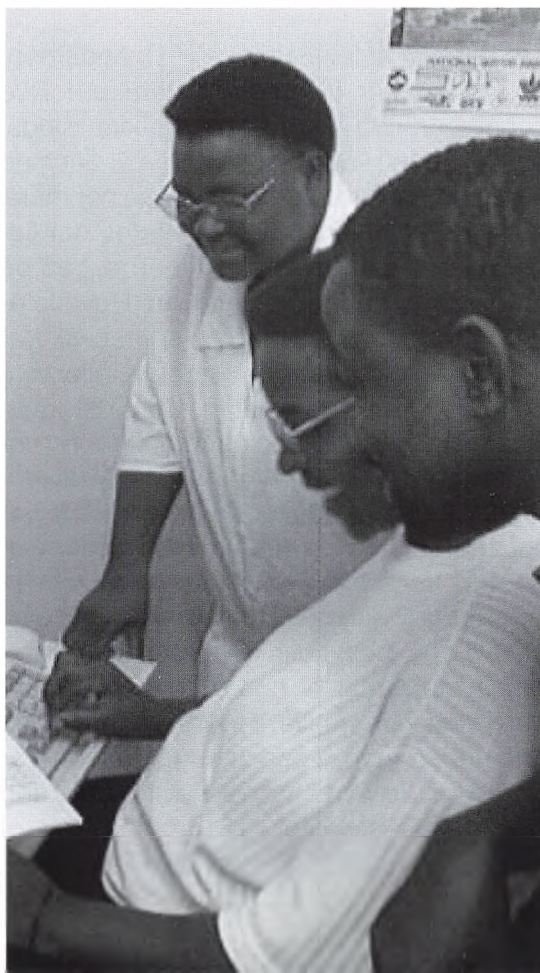
bedre end de andre skoler i området, men selvfølgelig er det ikke noget, der undervisningsmæssigt kan måles sig med en dansk skole. Det er ikke så meget de lærer på skolen, af det man normalt forventer af en skole, men de lærer måske nok noget om livet. Den vigtigste funktion for vores børn er nok at den giver en platform til at lære andre børn fra området at kende. De har da også begge fået namibiske kammerater. Vi forsøger at supplere med noget hjemmeundervisning og har som noget nyt fået kontakter til nogle skoleprojekter over internettet, der koordineres via danmarks lærerhøjskole. Vores børn er blevet "eksporterter" i afrikanske dyr for en nordsjællandsk skole, og det er da i hvertfald rigtigt, at de efterhånden har spist og smagt på et stort udvalg af dem. De er blevet gode til sprog. Ask på 13 er startet på franskundervisning sammen med naboens børn. De har en ung canadisk pige til at tage sig af hjemmeundervisning af børnene. Jacob på 9 kunne ikke et ord engelsk, da vi rejste fra Danmark i marts. Han taler det og forstår det fint. Han bliver også dagligt undervist i kwanyama - et af de mange dialekter af det lokale sprog oshidonga, men udbyttet er endnu ret tyndt. Der oversættes ikke og i resten af tiden på skolen, er engelsk det eneste tilladte sprog.

Min kone Lise oplever en længere periode som hjemmegående og trives fint med det. Det har også været vigtig i hele processen med at falde til her, at der har været mulighed for at hjælpe børnene. For øjeblikket er hun dog involveret i planlægning af et fremtidsværksstedskursus, som hun skal køre for Life science-projektet.

Det er et fantastisk flot og spændende land, og vi har allerede set en hel del til det. Vi importerede en god firehjulstrukken bil fra Danmark og har fået monteret et såkaldt tagtelt. Det gør os mobile i områder der ellers er sværere tilgængelige. Namibia har smukke ørkener - de ældste i verden - med mange specielt tilpassede dyr og planter som kun lever her. Man har mange nationalparker med et rigt dyreliv og en lang kyststrækning, hvor man kan møde hyæner, pingviner, strudse og løver på same strand! I sidste uge var jeg i Damaraland i forbindelse med mit arbejde. Her arbejdede man med naturbevarelse ud fra den grundtanke, at vil man bevare de vilde dyr i et område, så kan det kun ske i samarbejde med lokalbefolkningen, og det er en forudsætning, at lokalbefolkningen kan se en økonomisk fordel, hvis man vil sikre sig mod krybskytteri. Jeg var sammen med andre fra projektet på en to dages tur rundt i et svært tilgængeligt bjergområde med tidligere krybskyttere. De fungerede nu som vagter, ansat til at overvåge vildtet, som nu

var blevet en stabil indtægtskilde for deres lille samfund. Landsbyerne havde så en vis kvote vildt hver i jagtsæsonen. Fremmede krybskytter vil få det svært her. Det var spændende at se dem arbejde med at spore ørkenelefanterne og næsehorn. Vi fik da også set begge dele og meget mere og fik en masse viden om dyrene og hvad forvaltning af et sådan conservancy indebærer.

Slovenien

Af Rebecca Vang Jessen

“At rejse er at leve” udtalte H.C. Andersen, og jeg kan kun tilslutte mig hans ord. Nye bygninger, nye mennesker og ikke mindst en helt anden kultur. Alt sammen er det med til at gøre rejselivet attraktivt. Også når målet hedder Slovenien. 8 dage i landet, der ligger på den solrige side af Alperne, bød på mange spændende oplevelser. Hovedstaden, de barske Alper, og en så hektisk trafik, at man forledes til at tro, at alle veje egentlig fører til Slovenien. Og sidst, men ikke mindst, det imødekommende folk, der på fortrinlig vis gav 24 forvænte danskere lov til at være en del af deres hverdag. For vel anbragt ved middagsbordet mellem en 80-årig bedstemor med pukkelryg og en nysgerrig lillesøster kan det ikke undgås, at selv den mest søvnige 2.g'er får et glimrende indblik i livet hos en ganske almindelig slovensk familie. Jeg kunne i hvert fald rejse hjem med rygsækken fuld af iagttagelser af de slovenske levevilkår og den slovenske livskvalitet.

Indtrykkene startede dog før den omtalte seance ved middagsbordet. Allerede fra mine første skridt i parcelhuset kunne jeg ikke undgå at bemærke det helt utrolige sammenhold, der herskede blandt familiens medlemmer. Hos familien Mejac, der talte 4 piger, der tydeligt viste tegn på hysteriske teenagetendenser, og forældrene, der trods manglende sprogkundskaber smilende tog imod med åbne arme, herskede en ubeskrivelig næstekærlighed. Trods de stærke udbrud fra teenage-døtrene var der ingen tvivl om, at der her hos familien var stærke bånd generationerne imellem. Faderens glædestrålende øjne, når han så sine fire piger, og afkommets lige så glade smil afslørede alt. Her i familien blev der ikke lagt skjul på, hvad man følte for hinanden, og i den sparsomme fritid, når hele flokken var samlet omkring husalteret, - fjernsynet, - hjalp man hinanden. Fjernsynet havde endnu ikke, som i Danmark, overtaget en væsentlig del af opdragelsen af de fire piger. “Tossekassen” kørte stille i baggrunden som hyggemusik, for når farmand var hjemme, var han vigtigere end diverse fjernsynsserier. Foran fjernsynet udspillede familiens samvær sig. Her blev de mindste pigers lektier lavet med kyndig hjælp fra både far, mor og ældre søstre, og her holdt faderen sig ajour med pigernes ve og vel. I weekenden, når faderen var hjemme fra sit arbejde, var han både midtpunktet og den, der bestemte.

Pigerne vidste udmærket, at når farmand talte, så var der ro. Selv moderen skramlede lidt mindre med opvasken, når hr Mejac havde ordet. I parentes skal bemærkes, at samme hr Mejac aldrig kunne drømme om at komme i nærheden af en opvask. Så trods familiens ønske om at følge med udviklingen og tiden, var der altså her tale om en helt tydelig rollefordeling.

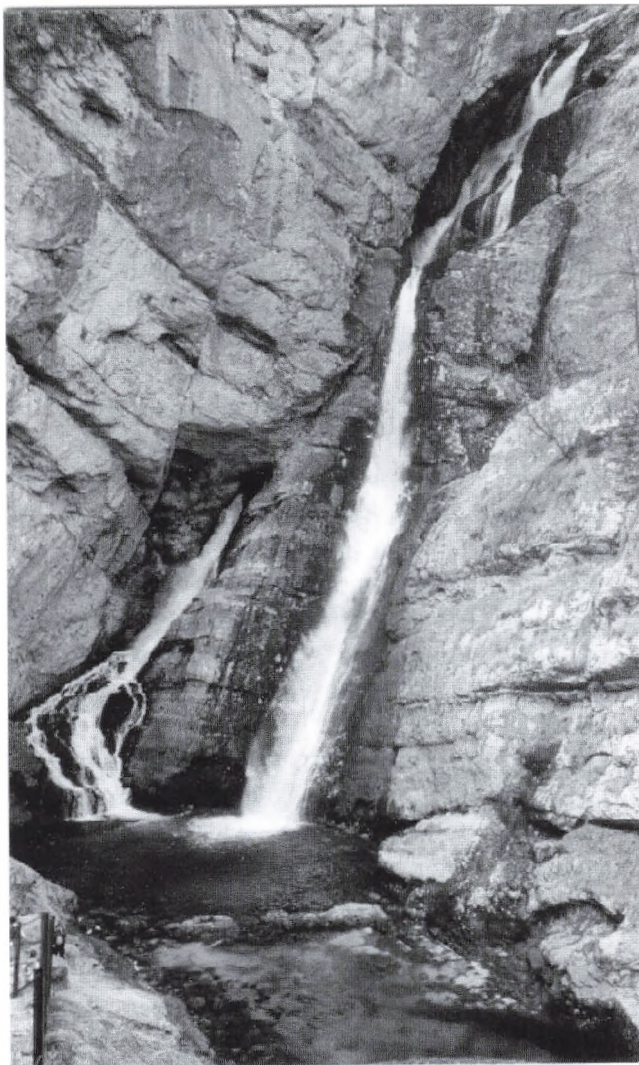
Mens hr Mejac flød ud i sofaen, sled moderen med at holde styr på det kæmpestore hus og ditto have. Også køkkenhaven, der kunne forsyne hjemmet med grøntsager hele sommeren, hørte til hendes arbejdsdomæne.

For en dansker kan mønsteret virke skræmmende og gammeldags. I Danmark bliver arbejdsfordelingen i hjemmet mere og mere lige. I de fleste tilfælde står kvinderne dog stadig for størstedelen af husarbejdet. Dermed ikke være sagt, at de hårdt-arbejdende mænd blot smider sig på sofaen, straks de kommer ind af døren. De påtager sig også en del af ansvaret for det huslige og specielt det udendørs arbejde. Mønsteret er naturligt herhjemme, da det ofte er mændene, der har de mest krævende jobs, og dermed slet ikke har tid til at tage større del i de hjemlige sysler. Men hos slovenske familien Mejac var mønsteret et helt andet, og den traditionelle - og naturlige kvinde-rolle i landet måtte fru Mejac affinde sig med. I Slovenien går store dele af kvinderne stadig hjemme.

De føder børn og passer hus, mens manden står for hjemmets hovedindtægt. Arbejdsfordeling ja, men så sandelig også magtfordeling, hvor det tydeligt er manden, der har bukserne på. Det er en fordeling, der bliver utrolig svær at bryde. Ideerne og traditionerne ligger så dybt i det slovenske folk, at det vil tage flere generationer, inden mønsteret har drejet sig mod en mere ligelig fordeling af de huslige og arbejdsmæssige pligter. Netop i et sydeuropæisk land som Slovenien våger befolkningen over traditionerne og det velkendte, hvilket også ses i deres stærke forhold til fædrelandet og religionen:

Hos familien Mejac hang religion og traditioner tæt sammen. Hver søndag formiddag mødtes familien med den foromtalte pukkelryggede bedstemor og en livsglad bedstefar til spisning. Også her var det tætte sammenhold mellem de tre generationer ganske tydeligt. Samtidig herskede en ganske særlig respekt for de ældre. Familien udnyttede på bedste vis muligheden for at være sammen. Sådant en søndag fik jeg også lov at opleve. Der var ingen stress, samtalen var afslappet og midt på formiddagen fulgtes hele familien til landsbykirken. Religionens stærke tro på fællesskab var dybt forankret i familien, og troen var en naturlig del af deres hverdag. Her var de sure teenageminer gemt af vejen og søndagstøjet fundet frem.

Denne søndag blev billedet på det slovenske grundmønster næsten skåret ud i pap for mig. Katolsk opdragelse. Manden som patriarken.

Kvinden, der kender sin plads. En dyb respekt for den ældste generation. Joh, det hele var der. For når både bedsteforældrene og farmand var til stede i deres fine søndagstøj, så opførte man sig ordentligt.

Hos familiens fire piger herskede en stor autoritetstro.

Denne søndagsseance fik mig til at se store forskelle mellem Slovenien og Danmark. Kirken har som samlingspunkt mistet sin betydning i dagens Danmark. Selvom grundelementerne i opdragelsen i begge lande stammer fra de ti bud, så er min generation ikke opdraget til at bruge kirken hver uge. Det kristne hus benyttes nemlig kun til særlige anledninger. De arbejdende danskere pukler af sted og føler ikke, der er tid til at gå i kirke, ligesom vi i vores travlhed heller ikke finder tid til hver søndag at mødes med bedsteforældrene. Opdragelsen og det hektiske samfund kommer til at udelukke det hyggelige samvær generationerne imellem - generationskløften gaber! I Slovenien var det anderledes. Familien formåede at bevare et afslappet, men respektfyldt forhold til kirken. Troen var ikke en irriterende vane, men et friskt pust i den rutineprægede dagligdag.

Som før nævnt binder traditionerne og religionen den slovenske familie sammen, og traditioner er som sagt svære

at bryde. Weekenderne var helliget familien, og traditionerne omkring sammenholdet var en så stor del af hverdagen, at det var en selvfølge, at familien tilbragte store dele af fritiden og ferierne sammen. Turene foregik dog inden for landets grænser. Lysten til at opleve verden uden for Slovenien var tilstede, og især børnene var meget berejste. Men endnu et af nøgleordene hos familien var at følge med i deres unges lands udvikling, og så var der ikke meget tid tilovers til udenlandsrejser. Familien havde store nationale følelser, og det ikke uden grund. I flere hundreder år har den lille republik været under diverse kejsere og regimer. Nu bærer landet præg af kun at have været selvstændigt i 6 år: Kommunistisk betonbyggeri ses overalt og ved selvsyn konstaterede vi 24 danskere, at præsidenten bor i et parcelhus, - og at på tørresnoren i baghaven hang hans underbukser til tørre. Men landet er på vej, og udviklingen stormer af sted.

Når talen faldt på udvikling og på demokratiets tilbagevenden til landet, kom smilet frem på hr. Mejacs læber. Hver dag erindrede fjernsynet familien om landets progressive udvikling. Tankerne om frihed, om det selvstændige Slovenien og om det at være slovenere optog familien. Det var tydeligt, at vi var på besøg i et ungt land, der var midt i dets etableringsfase. Den fase har vi danskere forlængst passeret. Danmark har flere hundreder års historie at

bygge på, og vi tager vores baggrund som en selvfølge.

Ord som demokrati og frihed har danskerne taget til sig og indarbejdet i deres daglige talesprog. Samtidig er vores ligegyldighed for politik steget. Den tendens kan få alvorlige konsekvenser. Hvis vi blot anser demokratiet for givet, placerer os mageligt i sofaen og lader verden fare forbi, risikerer vi, at det ægte demokrati forsvinder. Derfor er det livsbekræftende at se den slovenske befolkning deltage aktivt i deres lands opbygning. Med det hæsblæsende tempo, som landet har på, kan det være svært for befolkningen at følge med. Derfor er lysten og overskuddet til at lave om på magtfordelingen og familiemønsteret i hjemmet ikke tilstede. De involverede affinder sig med det gamle familiemønster, og sådan vil livet fortsætte nogle år endnu. Nu drejer set sig om at blive et vestligt land !

Den hurtige udvikling ses bl.a i vestens brutale indgreb i den slovenske kultur. På hvert andet hjørne skyder en Mc Donald's eller en anden vestlig virksomhed op. Der er ikke tvivl om, at det kapitalistiske vesten ser store muligheder i det lille land med ressourcerne. Samtidig har slovenerne taget imod de vestlige goder med åbne arme. Store biler, fjernsyn og computere er blevet en selvfølge i flere slovenske hjem. Når farmand er ude af stuen, sluger ungerne rådt de importerede serier, og de vestlige idealer stormer frem. "De unge, de smukke

og de rige” har indtaget landet med en sådan fart, at det slovenske folk uden tøven har indledt jagten på de materielle goder. Ligesom danskerne tager slovenerne mediernes ord til sig. Det nye lands beboere har lagt de kommunistiske idealer om den gode arbejder, der stiller sig tilfreds med at tjene sit land, på hylden. De har nu fået smag for den vestlige livsstil.

Et problem i slovenernes søgen efter de materielle goder er pengene. Men her kan det tidligere kommunistiske land benytte sig af den store ære, som folket tillægger deres arbejde. Indstillingen og værdsættelsen stammer netop fra den kommunistiske tid, hvor proletariatet var den væsentligste faktor til landets økonomiske udvikling. Her blev intet individ overladt til sig selv, for systemet holdt folket i kort snor, og derved blev slovenerne skånet for store økonomiske udsving. Nu, flere år efter kommunismens fald, har folket stadig stor respekt for arbejdet, og derved også for den arbejdende mand i huset. Til trods for at arbejdet tillægges stor værdi, forstår slovenerne at lave skarpe skel mellem arbejde og fritid. Efter arbejdet bliver hjemmefronten passet og plejet. Her opstår dermed en væsentlig forskel fra vi travle danskere. Diverse statistikker viser, at danskerne får mindre og mindre fritid. Arbejdet optager hele vores hverdag, og derfor kan der godt opstå en snert af misundelse, når jeg oplever det helt specielle sammenhold og det traditionelle

familiemønster hos en slovensk familie. Trods den ulige magtfordeling er stemningen afslappet og hyggelig. Kernefamilien bevarer derved, til forskel fra Danmark, en af dens vigtigste funktioner: I hjemmet kan familien finde den nødvendige ro og koble af fra omverdenen.

De otte dage som observatør af den slovenske familie hverdag gav mig ny viden om det lille land, som jeg før kun kendte af navn. Med den entusiasme og vilje, som slovenerne lægger for dagen for at deltage i landets udvikling, er jeg sikker på, at hr. Mejac og resten af det slovenske folk nok skal få etableret et demokratisk land, der nyder respekt verden over. Jeg ønsker dem i hvert tilfælde held og lykke med bestræbelserne.

KRONIKEN I POLITIKEN / Tirsdag 9. oktober 1997

Far bestemmer

AF REBECCA VANG JESSEN

Dagens 17-årige kroniker har sammen med sin gymnasieklasselæse været otte dage i Slovenien – og er til indvirket præst. Læs her, hvad hun har lært om slovenere – og danskere.

VEL ANBRAGT ved mødeghænder mellem en 80-årig bedstemand med pilkøbing og en tyveårig lillemand kan det ikke undgå, at selv den mest samvige 2. generation er genkendt i blik i livet hos en ganske almindelig slovensk familie. Jeg kunne i hvert fald rejse igen med ryggen fuld af sigttagelser af de slovenske værdier og den slovenske livskvalitet.

Indrykkene startede dog for den un-

ter, der søvner ved mødeghænder. Allerede fra mine første skridt i parterhuset kunne jeg ikke undgå at bemærke det helt utvilske sammenhold der herskede blandt far og søn med lærerne.

I et familiehøje, der tålte fire personer, der tydeligt viste tegn på systemisk teenagesyndens rø, og forældrene, der undt mangelde sproglundskaber sendende sig mod med åbne arme, fortæller om usikkerhed og næstenberøghed.

VINDUE MOD ØST

Af Jens Gottschalk Rasmussen

Horsens Statsskole har gennem de senere år prioriteret samarbejde med skoler i andre lande højt. I løbet af de senere år har internationalt samarbejde fået større og større betydning i adskillige samfundsmæssige sammenhænge, og som en konsekvens heraf er internationale aktiviteter kommet til at indtage en central plads i skolens liv. Skolens målsætning er, at eleverne opnår øget indsigt i - og måske dermed øget tolerance over for - andre kulturer, både de beslægtede og de mere fremmedartede. Herigennem opnås også større bevidsthed om Danmarks position i en overordnet international sammenhæng, både historisk, kulturelt og politisk.

For gymnasieelevernes vedkommende har vi valgt elevudveksling med klasser på andre europæiske skoler. Eleverne indkvarteres privat hos jævnaldrende, når de besøger hinanden, så de får mulighed for at opleve hinandens hverdag. For at det kan lykkes, er det vigtigt med en grundig forberedelse, blandt andet gennem brevveksling.

Gennem de senere år har skolen opbygget et net af kontakter til andre europæiske skoler, heriblandt flere skoler i den tidligere østblok. Vi har i alle årene fået en værdifuld støtte til dette udvekslingsarbejde af Udenrigsministeriet gennem Demokrati-fonden.

Da undervisningsministeriet sidste år udstationerede 1 gymnasielærer i hvert af de baltiske lande med det formål at knytte kontakter mellem baltiske og danske gymnasier, var det derfor naturligt for Horsens Statsskole at gå ind i et sådant projekt.

Valget af samarbejdsland faldt på Litauen, og i foråret 1997 besøgte Jørgen Døssing Jepsen og Jens Gottschalk Rasmussen Siauliai Didzdvaris Secondary School i Siauliai, en by beliggende ca. 200 km fra hovedstaden Vilnius. Velkomsten var meget hjertevarm og præget af stor gæstfrihed og iver efter at komme igang med samarbejdet. Klassen vi skal udveksle med var allerede valgt og eleverne viste, med stor entusiasme, deres skole og by frem. Der er ingen tvivl om, at alle parter, lærere, elever og forældre har store forventninger til projektet, som har fået navnet „Open World“.

Allerede inden sommerferien besluttede 4 lærere i den nuværende 1.z at gå ind i arbejdet og dannede et team med det hovedformål at forberede udvekslingen så grundigt som muligt, bl.a. gennem tværfaglige undervisningsforløb.

I løbet af efteråret har de to klasser udvekslet præsentationsmateriale om hinanden og skal inden jul udveksle nyhedsbreve.

Derefter er det meningen, at klasserne finder nogle fælles temaer at arbejde med, ligesom den individuelle brevveksling går igang. Altsammen med det formål at få et øget kendskab til hinandens kultur, levevilkår og skoleforhold. Kommunikationen sker dels gennem brevveksling, dels via internettet, som har vist sig som en effektiv kommunikationsvej.

I lighed med vort besøg i Litauen planlægges et besøg i Horsens for 2 lærere fra Siauliai inden klasserne mødes hos os i september 1998. Genbesøget i Litauen finder sted i marts 1999.

Personalia i 1997

Følgende lærere er fratrukket:

Ellen Voldsgaard Jensen, årsvikar (idræt)
Tina Jensen, årsvikar (musik og dansk)
Lisbeth Dines Larsen, årsvikar (spansk og engelsk)
Marcela Munoz, årsvikar (spansk)
Svend Erik Mathiassen, årsvikar (latin og religion)

Følgende lærere har midlertidig orlov:

Susanne Dygaard (dansk, psykologi og studievejleder)
Mads Ole Jensen (biologi og idræt)
Arne Tolstrup Madsen, fra 1.1.98 (mat., fys., data og naturfag)

Skolebestyrelsen

Skolebestyrelsen træffer beslutninger i en række sager, der har at gøre med skolens budget, kapacitet, fagudbud, ferieplan, ordensregler m.m. Den har endvidere til opgave at medvirke til et godt samarbejde mellem skolen, hjemmene og lokalsamfundet, og den skal være med til at løse sociale opgaver i tilknytning til skolen. Forældre og elever er altid velkomne til at drøfte skolens forhold med bestyrelsen.

Skolebestyrelsen er i skoleåret 1997/98 sammensat af følgende medlemmer:

Jørgen Merrild Bie
Herregårdsparken 49
8700 Horsens
tlf. 75 657471
- arb. 75 621644

Margaret Broundal
Husoddebakken 50
8700 Horsens
tlf. 75 657403

Bjarne Homann
Skovtoften 12
8700 Horsens
tlf. 75 611771

Bent Aaglund
(stedfortræder)
Præstevænget 42
8732 Hovedgård

Bent Kyndesgaard
(stedfortræder)
Frydsvej 7
8700 Horsens
tlf. 75 621669

Kirsten Sehested
(udpeget af Vejle amt)
Vedelsgade 38 II.
7100 Vejle
tlf. 75 727408
- arb. 75 727244

Lillian Sørensen
(udpeget af oplandets
kommunalbestyrelser)
Østerhåbsvej 18
8700 Horsens
tlf. 75 653080

Jytte Holm, suppl.
(byrådsmedlem i
Horsens kommune)
Fredericiagade 8
8700 Horsens
tlf. 75 61091
- arb. 75 610399

Medlem valgt af den øvrige skolebestyrelse:

Vilhelm Halgreen
Tronvad 11
8362 Hørning
tlf. 75 614344

Medlemmer valgt af og blandt skolens elever:

Niels Reinau Larsen, 3x   Jan Nielsen, 2z

Medlemmer valgt af og blandt skolens ansatte:

Preben Huus Jensen
Ny Havnegade 54
8700 Horsens
tlf. 75 627478

Dorte Thomsen
Vejlevej 33
8700 Horsens
tlf. 75 647710

Lis Johansen
Fasanvej 11
8700 Horsens
tlf. 75 624004

Jesper Vigh-Nielsen, suppl.
Hvedevænget 23
8740 Brædstrup
tlf. 75 752475

Lærere

Grete Bjorholm-Petersen
BP
Tysk, dansk

Poul Dejgaard
PD
Musik, matematik

Anders Graven
AG
Samfundsfag,
erhvervsøkonomi

Annette Haugbølle
AH
Dansk, musik,
studievejleder

Gitte Vest Barkholt
GB
Engelsk, idræt,
inspektør

Lars Bjørneboe
LB
Historie, religion,
rektor

Kirsten Døllerup
KD
Musik, dansk

Johannes Grønager
JG
Musik, fysik

Finn Hermann
FH
Fransk, billedkunst

Gert W. Bergstein
Be
Kemi, fysik, naturfag,
inspektør

Marianne S. Boesen
Bo
Fransk, religion,
læsepædagog

Susanne Dygaard
Dy
Dansk, psykologi,
studievejleder

Solveig Habekost
SH
Kemi, fysik

Arne Hermansen
He
Kemi, biologi,
fysik-kemi

Helle Bergstein
HB
Engelsk

Niels-Henning
Broch-Mikkelsen
BM
Idræt

Anita Frisch
AF
Engelsk,
oldtidskundskab

Henrik Hansen
Hn
Dansk

Kurt Morell Holm
Mo
Geografi

Ole Høgh-Rasmussen
HR
Fransk, geografi

Flemming Jensen
FJ
Samfundsfag

Christina B. Jensen
CJ
Idræt

Per Carlo Johansen
PJ
Historie, dansk

Bente Laursen
La
Musik, inspektor

Hans Højklint
HH
Dansk, engelsk

Mads Ole Jensen
MJ
Biologi, idræt

Stig Jeppesen
SJ
Geografi, biologi

Bodil Jørgensen
Jø
Biologi

Carsten Leed
CL
Historie, engelsk

Annie Bundgaard
Jensen
AB
Historie, tysk

Preben Huus Jensen
Hu
Fysik, matematik,
naturfag

Jørgen Døssing
Jepsen
DJ
Engelsk, dansk

Helge Kristoffersen
HK
Russisk, engelsk

Lytte Lyhne-Knudsen
Ly
Biologi, billedkunst

Ellen Hedevang
Jensen
EH
Tysk, engelsk

Rasmus Jensen
RJ
Fransk, historie,
italiensk

Lene Jepsen
Je
Dansk, filosofi

Anne Larsen
AL
Tysk, idræt,
bibliotekar

Arne Tolstrup Madsen
TM
Matematik, datalogi,
fysik, naturfag,
datavejleder

Personale november 1997

Kirsten Madsen
KM
Tysk, dansk

Gerda Munksgaard
GM
Matematik

Agnes Schmidt
Poulsen
AP
Historie, religion

Thorleif Ross
TR
Historie, billedkunst

Bent Suder
BS
Dansk, idræt

Jakob Mortensen
JM
Matematik, kemi

Anette Nielsen
AN
Spansk, engelsk

Inge M. Rasmussen
Ra
Biologi, idræt

Ida Røn
IR
Historie, engelsk

Michael Sund
Su
Samfundsfag,
psykologi

Poul Erik Mortensen
PM
Fysik, matematik,
naturfag

Helle Nøjgaard
Nø
Engelsk, tysk

Jens Gottschalk
Rasmussen
GR
Matematik

Inger Saugbjerg
IS
Historie, religion,
oltidskundskab

Inger Andersen Svane
IA
Matematik, fysik,
naturfag

Steffen L. Mortensen
SM
Religion, fysik, kemi,
naturfag

Margrethe Paradowski
Pa
Matematik

Ole Rasmussen
OR
Dansk, drama

Jørn T. Schmidt
JS
Matematik, fysik,
naturfag,
datavejleder

Knud Erik Sørensen
Sø
Fysik, matematik,
astronomi, naturfag,
fysik-kemi

Dorte Thomsen
DT
Fransk, latin,
oldtidskundskab

Birgit Ussing-Jepsen
BU
Fransk, spansk

Gunhild Wernblad
We
Engelsk, film/TV

Tage Steffensen
Pedel

Lone Sejersen
Kantinebestyrer

Niels Thomsen
NT
Matematik, inspektor

Anette Vester
Svensson
VS
Dansk, idræt

Lis Johansen
Sekretær

Ingolf W. Sørensen
Pedelmedhjælper

Jette Amtkjær
Sørensen
Kantinemedhjælper

Gitte Toftebjerg
GT
Samfundsfag,
psykologi

Jesper Vigh-Nielsen
JV
Engelsk, tysk,
studievejleder

Rie Laustsen
Sekretær

Tina Graahede
Nielsen
Kantinemedhjælper

Uffe Troelsen
UT
Dansk, film/TV

Henrik Vind
HV
Samfundsfag, historie,
studievejleder

Vibeke Johansen
Bibliotekar

Grete Sørensen
Kantinemedhjælper

Personale november 1997

Jette Bergenhagen
Rengøringsassistent

Grethe Bendix
Jepsen
Rengøringsassistent

Maj-Britt Mogensen
Rengøringsassistent

Henny Borregård
Christensen
Rengøringsassistent

Aase Knudsen
Rengøringsassistent

Ingrid Nielsen
Rengøringsassistent

Birthe Skovgaard
Hansen
Rengøringsassistent

Anna Lise Kreilgaard
Rengøringsassistent

Annalise Paulund
Rengøringsassistent

Heidi Søbye
Rengøringsassistent

Helene Olesen
Rengøringsassistent

Eli Sommer Schmidt
Rengøringsassistent

Mit Indien – en kursusberetning

Af Gunhild Wernblad

På Horsens Statskole vægtes lærernes efteruddannelse højt; vi mener det er vigtigt at være fagligt på forkant med udviklingen på vores forskellige undervisningsområder, så eleverne til enhver tid får tidssvarende undervisning. Så efteruddannelsesniveaulet på skolen er højt. Denne politik har jeg, som forholdsvist nyansat, allerede nydt godt af indtil flere gange, og senest var det "min tur" til at komme med på et af de store udlandskurser, som flere faglige foreninger udbyder hvert år, herunder Engelsklærerforeningen. I mit fag, engelsk, undervises der både i britisk, amerikansk og commonwealth litteratur, men også i disse engelsksprogede landes samfundsforhold, historie og kultur. Og da Storbritannien engang var et stort imperium, er vi engelsklærere så heldige også at undervise i mere eksotiske landes litteratur, samfundsforhold, historie og kultur, fx Canada, Australien, visse Afrikanske lande, de Caribiske Øer – og Indien!

Engelsklærerforeningen havde for første gang arrangeret et storstilet kursus i Indien, og i februar 96 fik jeg at vide, at jeg var en af de 30 heldige, som skulle med!

Kurset lå i oktober, i ugen før efterårsferien samt efterårsferien.

Kurser er jo ikke bare støvede emner, kedelige foredragsholdere uden pædagogisk sans og fantasiløse kursussteder med dårligt indeklima og ligegyldig kunst på væggene. De bedste kurser er dem, hvor man så at sige får hænderne ned i skidt selv og ikke blot forholder sig teoretisk til det hele. Og sådan blev Indiens-kurset, skal jeg love for.

Rejsen og udbyttet

Kurset blev arrangeret i forbindelse med 50-året for Indiens uafhængighed af England, og formålet med kurset var at studere det britiske styres betydning for landet, landets kultur, historie, religioner og samfundsforhold. Det er en stor mundfuld på 14 dage, men vi nåede vidt omkring, både geografisk og mht. emnerne.

Vi startede i Trivandrum, nær Indiens sydspids, rejste derfra langs vestkysten til Cochin, og videre til Bombay. Derefter blev det Delhi, Agra, og til sidst Amritsar i nord ved den pakistanske grænse. Vi startede i tropisk regnskov og endte, hvor man kan se sneen i de nærmeste bjerge. Ser man på et atlas, er det ret så mange kilometer på en 14-dages tur!

Kurset var det, man som gymnasielærer kalder at "få fyldt på tanken" – nogle gange kan man synes at man bare giver og giver som lærer, og trænger til selv at modtage

og få inspiration, og her fik vi virkelig valuta for pengene, både mht. undervisningsmateriale til mange års undervisning, og mht. det mere udefinérbare, som gør undervisningen levende og nærværende for eleverne.

Programmet var tæt besat fra morgen til aften – man skal jo opleve noget, mens man er der! Vi var på vandringer, både i byerne og på landet. Vi så museer, templer, regeringsbygninger, skoler, kirker, millionbyer, landsbyer, arbejdspladser, biblioteker, rige hjem og fattige, rismarker, mennesker og dyr, alt mellem himmel og jord. Vi hørte foredrag og havde diskussionsaftener, og mødte og talte med mange, mange mennesker, lige fra den indiske landarbejder, som prøvede efter, om min hud var ligesom hendes, til den danske ambassadør i Indien, den danske direktør for ØK, indiske universitetsfolk, avis-

redaktører, lærere som os selv, elever på alle trin, gamle briter fra kolonitiden, you name it... Til tider var det næsten mere end man kunne klare, fx. at stå op kl. 4 om morgenen for at rejse til den næste by, vandre rundt i byen i 5 timer med guider og så have foredrag på hotellet om det indiske retssystem, for til sidst at slutte dagens program med 4 universitetslærere som fortalte om kvindens rolle i indisk litteratur før og nu, frem til kl. 23! Og sådan var det hele vejen igennem, ofte var man ganske ør i hovedet af alle oplysningerne og indtrykkene – det var pragtfuldt!

At beskrive oplevelsen og udbyttet i detaljer her ville fylde indtil flere årsskrifter (min dagbog i stikordsform blev på over 70 sider...), men nogle tal og personlige

indtryk kan måske give et fingerpeg om oplevelsen.

Kulturchok og klichéer

I Indien lever der godt 900 millioner mennesker, og der tales over 250 forskellige sprog, hvoraf engelsk er det eneste, der kan kaldes et fællessprog. Hinduismen er den største religion, ca. 82% af landets befolkning er hinduister. Hernæst kommer islam med ca. 11%, kristendommen og sikhismen, som hver udgør 2% af befolkningen, samt buddhismen og diverse naturreligioner. "Middelklassen" bor oftest i byerne, behersker engelsk og er veluddannede. Når jeg sætter "middelklassen" i gaseøjne, er det, fordi denne klasse mest minder om det man i Europa ville kalde den absolutte overklasse. Landbefolkningen er langt den største gruppe med 80% af det samlede befolkningstal, og her hersker fattigdommen. De fattigste af alle lever dog oftest i byerne, hvor de har bedre chancer for at finde (midlertidigt) arbejde. Den forventede levealder i Indien er gennemsnitligt 58 år, men i Delhi's slum er den fx. kun 40 år. Af de 900 millioner er omtrent 20 mill. millionærer i US-dollars, og "middelklassen" udgør omtrent 10% af befolkningen. Men 37% af befolkningen lever under Verdensbankens fattigdomsgrænse, idet de skal leve for under 1 US-dollar om dagen. I hele Indien er der 5 millioner skatteydere – et tal, der forklarer en del!

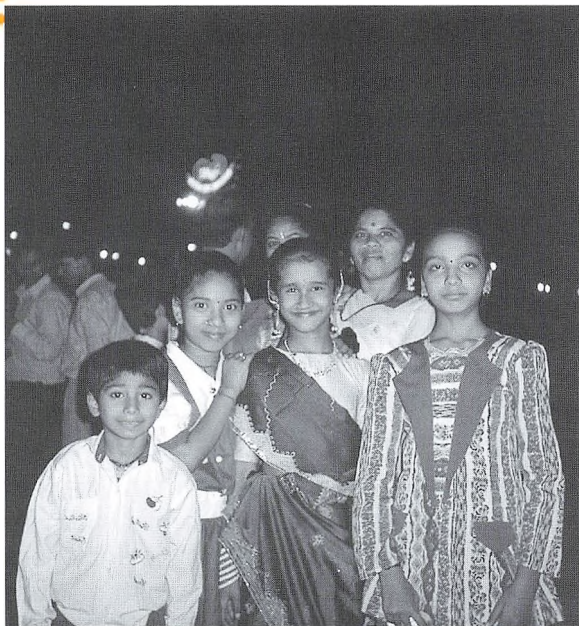
Det er et stort kulturchock for en dansker/europæer at komme til Indien. Selv efter 7 måneders forberedelser bliver man ganske væltet omkuld af landet. Indien er først og fremmest modsætninger og mangfoldighed. Og det hele er så ekstremt, set med normaldanske øjne – størrelsesforholdene, menneskehavet, fattigdommen og rigdommen. Vi blev konfronteret med modsætningerne mange gange dagligt, til tider et godt stykke over smertegrænsen. Det er jo en kliché, at "Indien er modsætningernes land", men skal man beskrive Indien kommer man ret hurtigt ud i klichéerne, fordi virkeligheden er så ekstrem.

Sikke en optur!

Indien kan godt lyde lidt skræmmende, og det var det til dels også, men min personlige oplevelse var alligevel meget positiv og livsbekræftende. Inderne kan nemlig noget, som vi her i Danmark kunne lære meget af:

Indien betragtes som civilisationens vugge (tå dén, old-lærere!), en civilisation som er væsentligt ældre og mere mangfoldig end vores. I Indien eksisterer alverdens folkeslag, religioner og kulturer i skøn samdrægtighed; de kom allevegne fra, og tog siden også alle steder hen. Et eksempel er sigøjnerne – vidste du, at de kommer fra Indien? Indien er et multikulturelt samfund på en ganske anden skala end vi overhovedet kan forstå i Danmark. Og det fungerer! Det, som for mig personligt var den vigtigste

oplevelse, var at se dette enorme samfund med de store skel mellem rig og fattig, de mange sprog, kulturer og religioner *fungere*. Og religionerne *laves* vel at mærke i Indien på en helt anden måde end hos os med vores efterhånden meget udvandede kristendom. I modsætning til inderne mangler vi i Vesten nutildags tydeligvis noget, som kan sætte os i stand til at forstå vores verden og som kan give os svar i det, der er blevet en usikker og angstfyldt tid. Måske ligger den bedste forklaring på, hvorfor indernes samfund fungerer netop i deres tolerante og positive indstilling til andre kulturer. – Inderne har gennem historien budt fremmede velkommen og ikke været bange for at deres kultur eller religioner

skulle lide overlast i mødet med andre kulturer og religioner. Og det er heller ikke sket! Hver gruppe har bevaret deres eget særpræg, og har optaget noget fra de andre, således at samfundet de store forskelle til trods fremstår meget homogent. Inderne er, i forhold til danskere, utroligt tolerante og givende, imødekommende og åbne. I Bombay skulle vi fx. til en hinduistisk ceremoni på Chowpatti Beach sammen med omtrent 2 millioner andre mennesker en aften (også mennesker med andre religioner deltog i denne ceremoni, inderne er ikke bange for at dele). Jeg har tendens til klaustrofobi i store menneskemængder og havde mine bange anelser, men aftenen formede sig som en hyggelig skovtur – for et par millioner. Forestil jer 2 mill. danskere på et stykke strand på størrelse med den langs Horsens Strandvej – hvad ville der ske? Alle steder hvor vi kom frem, ikke kun den aften i Bombay, kom mennesker og hilste på, spurgte hvem vi var, hvor vi kom fra, hvad skulle vi, etc. Og de var meget glade for, at vi sådan interesserede os for deres land, inviterede os hjem, med til bryllup, etc. For eksempel har jeg udvekslet adresse med en sikh, som jeg , mødte på et tog og talte med et par timer.

Kom igen, og tag manden og ungerne med! En skoleklasse i Det Gyldne Tempel i Amritsar ville alle give hånd og spørge hvad jeg hed, og fortælle hvad de hed. I modsætning til deres inspektør (som inviterede os alle 30 på middag), var ungerne rigtigt

gode til engelsk, og når man har givet hånd til 40 skolebørn, føler man sig mindst lige så vigtig som Præsident Clinton – og de havde ellers haft besøg af Dronning Elisabeth (som selvfølgelig overhovedet ikke gav hånd). Man bliver utroligt glad over, at folk er så søde ved en! Vi skulle gøre det noget oftere herhjemme, skulle vi!

Og sikken en nedtur!

I den anden ende af skalaen var det derimod ikke spor rart at opleve, at man udmærket og mod sin vilje til tider kunne identificere sig med de britiske kolonifruer fra forrige århundrede, som helst så så lidt til *de indfødte* som overhovedet muligt, og prøvede at lade som om de stadig var i dear, old England. På trods - eller måske netop på grund? – af den megen imødekommenhed, havde man til tider lyst til at blive både døv og blind og miste lugtesansen, så man kunne slippe for bombardementet bare et øjeblik, eller at lukke sig inde på hotellet og lakere negle eller gøre noget andet luxuriøst og ligegyldigt. – Man lærte også at se på folk i den dybeste elendighed og dernæst gå ind på Hotel Oberoi Maidens i Delhi og velbehageligt lade sig svale af en øl til 40 kr., et beløb som en større familie i slummen nede af gaden kunne have levet af i flere uger...

Gymnasielærere *taler* normalt meget, vi er så vant til at kunne forklare alting og sætte etiketter på, kategorisere og udlægge teksten, diskutere og konkludere.

– Men selv blandt 30 danske gymnasielærere på tur slap ordene ofte op. Både når vi stod i Shah Jahan's Røde Fort og så ud over floden på Taj Mahal, der var lyserød i aftensolen, og når vi i samme by vendte ansigterne bort fra en lille dreng, der var totalt forkrøblet af elephantitis i benene, og som desperat prøvede at tigge sig til et par rupees fra os, inden vi flygtede ind bag bussens tonede ruder.

Hvad kan man bruge det til?

Ovenstående er oplevelser, man ikke kan læse sig til, og som gør undervisningen levende, når det lykkes at formidle det videre til eleverne. Deri ligger gevinsten. Som gymnasielærere videreformidler jeg vældig meget stof til eleverne, men efter sådan et kursus er ens undervisning forankret i virkeligheden og ikke i bøgerne. Skal vi som lærere kunne formidle noget der bare ligner virkeligheden, må vi rejse ud i vores stofområder og tage prøver med hjem. Man kan ikke læse sig til fornemmelsen af et lands mennesker og kultur, man må ud og opleve det rigtige liv. Jeg siger ofte til eleverne, at det er vigtigt, at de kommer ud og oplever andre kulturer. Derved lærer de bedre at forstå deres egen, og bliver måske med til at forme et mere bredspektret Danmark, et Danmark, der ikke er så bange for at lukke andre ind og lære af dem, ikke så bange for at lade vores egen kultur udvikle sig.

Gæstelærer fra Sydafrika - en oplevelse!

Af Jørgen Døssing Jepsen

Der er mange veje at gå, når vi ønsker at få kontakt med en verden udenfor Danmark. Den personlige, menneskelige kontakt er her vigtig. Det fik vi et levende bevis på, da 31-årige Mvuyo Mhangwane fra Sydafrika besøgte Horsens Statsskole i perioden fra den 27. oktober til den 28. november 1997.

Det er i øvrigt anden gang, engelskgruppen har taget imod en afrikansk gæstelærer. I 1994 kom Edith Malumo fra Zambia. Dansk AFS har således siden 1986 organiseret afrikanske gæstelæreres besøg i Danmark. Nu deltager årligt 12 lærere fra Ghana, Zimbabwe, Zambia og Sydafrika. Gæstelærerne er typisk mellem 26 og 40 år, og uddannede på universitet i deres hjemland. Oftest har de to hovedfag i f.eks. engelsk, geografi, historie, religion, musik eller formning.

Deres program i Danmark består af to dele: en oplysningsdel og en efteruddannelsesdel. Et led i oplysningspakken er ophold på 2-3 danske skoler, mens efteruddannelsen varetages af Københavns Universitet. De afrikanske lærere er sammenlagt i Danmark i cirka 10 måneder.

Undertegnede har været Mvuyos kontaktlærer under hans besøg på skolen. Jeg mødte ham første gang til det obligatoriske kontaktlærerseminar i København. Det var en særdeles positiv oplevelse. Han viste sig straks at være udadvendt og omgængelig. Faktisk var han gæstelærergruppens sociale midtpunkt, han havde mange ideer, AFS-repræsentanterne var fulde af lovord, så jeg var ikke et øjeblik i tvivl om, at vi havde været heldige. Da Helle og Gert Bergstein samtidig ville lægge hus- og hjerterum til, så begyndte tingene at falde på plads.

Mvuyo har indfriet de høje forventninger. Reelt er det kun hans navn som har givet os problemer. I det første brev fra AFS kunne vi ikke se, om der var tale om en

mand eller en kvinde. Her hjalp et senere foto. I anden omgang skulle vi have udtaalen klaret. Det blev bedre med tiden.

Mvuyos fag er primært engelsk, men han kan også håndtere historie og „biblical studies“. Han har undervist i ti lektioner om ugen og har alt i alt været på visit i syv forskellige engelskklaser. Udover undertegnede har Ellen Hedevang Jensen, Helle Nøjgaard og Helge Kristoffersen haft fornøjelsen af at have Mvuyo som gæstelærer. Indtrykkene er overalt positive. Han har hurtigt formået at få skabt et godt forhold til klassen, han har en fin naturlig autoritet. Typisk foregik starten på følgende måde: Mvuyo indledte med en præsentation af sig selv og sit land. Klassen fik derefter en liste over de områder han kunne tilbyde undervisning i. Efter summen i grupper og afstemning blev det klargjort, hvad klassen ønskede. Der var her sikre hits, f.eks. novelle og dans.

Det er en oplevelse i sig selv at se sin engelskklasse blive undervist af en lærer, hvor det ikke nytter at krybe over i dansk, når det bliver for svært. Men det giver naturligvis også undervisningen et ekstra løft, når en sydafrikansk novelle gennemgås af en sydafrikaner. Usikkerheder fx omkring udtale af et ord og diverse historiske facts bliver sat på plads, den afrikanske kultur og tænkemåde træder frem.

Dansen blev også en øjenåbner. Mvuyo demonstrerede smidigt og selvfølgeligt trin-

nene på gulvet, mens eleverne skævede lidt. Snart var de dog kraftigt involverede og glemte måske for en stund lektierne til i dag og i morgen. Rytmerne bankede ud i lokalerne, smilene bredte sig, krop og intellekt smeltede sammen. Vi har i Danmark en manglende kropslighed, her kunne vi lære noget. Da Mvuyo fik dette meddelt, sagde han: I cykler jo! I har jeres cykler! En af hans oplevelser i Horsens var nemlig at blive overhalet på cykel af en 60-årig dame. Men det med cyklerne kan alligevel ikke trøste os.

Det gav desuden stof til eftertanke, når Mvuyo viste sin diasserie fra Sydafrika. Der blev stille i klassen, når billeder af Sowetos boligområder tonede frem. Her så vi bl.a. mobile toiletvogne. Her var Mvuyos hverdag. Soweto contra Stensballe. Han viste os tillige billeder fra sin skole. Der var 35-50 elever i hver klasse, gymnastiksalen var fyldt til bristepunktet ved morgensamlingen. Der var absolut ro, ingen kom for sent her, fik vi at vide.

Det sydafrikanske undervisningssystem står i øvrigt overfor ændringer. Her kommer Mvuyos ophold i Danmark igen ind i billedet. Tanken er, at eleverne skal inddrages mere i undervisningen. De ønsker at gå bort fra en stram lærerstyret undervisning. Ved siden af sin undervisning lavede Mvuyo således et forskningsprojekt om elevdeltagelse i det danske klasserum. Han har i den forbindelse overværet undervisning

og interviewet elever og lærere på Horsens Statsskole.

Endelig var det tankevækkende at overvære Mvuyos lektion om de sydafrikanske unges fremtidige udfordringer. Optakten var en video. Jeg var imponeret over den høje politiske bevidsthed mange unge sydafrikanere besidder. Unge mennesker der tager sig selv og hinanden alvorligt. Og så var der selvfølgelig oplevelsen af at unge

mennesker i verden deler nogenlunde de samme problemer og drømme. Det kom frem senere, da Mvuyo bad klassen om at fortælle om deres danske situation og fremtidsvisioner.

Fem uger er selvfølgelig ikke lang tid, men vores afrikanske ven fik alligevel sat nogle værdifulde fodaftryk. Afrikansk gæstelærer igen? Ja, gerne!

Straight From the Guest Teacher's Pen

By MVUYO MHANGWANE

When one finds oneself being an ambassador of one's country - if not one's continent - which in my case is South Africa, the words of the late Robert Mangaliso Sobukwe, who founded one of South Africa's political organizations, the Pan Africanist Congress of Azania (PAC) in 1959, echo throughout:

„You have seen by now what education means to us: the identification of ourselves with the masses. Education to us means service to Africa. In whatever branch of learning you are, you are there for Africa. You have a mission, we all have a mission. A nation to build we have, a God to glorify, a contribution to make towards the blessing of mankind.“

I indeed feel my mission here in Denmark is to represent my country to the best of my ability whilst simultaneously remaining open to any aspects about my host country which, taken and adapted, will help develop my country more. I therefore see myself as a messenger who has something to offer and also has to take some provision to the people back home.

I am, however focusing attention to my area of competence - learn about Denmark's education and schooling system with the aim of arming myself as a teacher, my colleagues back home and, with adequate support from my provincial education department, teachers in my province.

Let me first answer this logical question. Who am I and what do I want in Denmark? I am a thirty one year old English teacher from South Africa. I am together with ten other African guest teachers - 3 Zambians/Zimbabweans/South Africans and 2 Ghanaians on a guest teacher programme which is run by DANSK AFS. We are here for ten and a half months - three months gone already - to teach/talk about our own countries and, hopefully, also learn about Denmark.

Though three months is too short a time to have learnt much I feel the learning process has already begun. One of my first lessons has been to accept that different countries

use different yardsticks to determine the same thing.

For instance South Africa's criteria for determining student discipline is drastically different from Denmark's. Back home students don't eat in class whilst the lesson is on, students don't kiss (at least, not publicly) at school and students are not allowed to smoke at school. Were it not for the pre-orientation meetings about Denmark that we attended before leaving our countries I doubt I would take tolerably to such strange - by South African standards - behaviour.

I find the atmosphere in Danish classrooms quite relaxed. This, I suppose, is due to the fact that teachers and learners don't have to live with the threat of an imminent examination all the time. In our examination-oriented system we always have to be in a hurry to complete the syllabus way before the examinations. The sad implication is that the emphasis tends to be more on results than the learning process itself. From next year South Africa will begin to phase in a new educational system- **Curriculum 2005** - which aims to, amongst other things, get rid of the examination orientatedness of our educational system. This new system will, in my own analysis, be confronted with many hurdles - given the sorry state Apartheid left our education in - but I'm convinced we are in the right direction.

In fact coming from a developing country to a developed one is in itself a giant leap. All Danes I have spoken to find it hard to believe, let alone imagine, how when I taught in the Eastern Cape Province I sometimes - not just once - taught more than seventy students in one class. This becomes more unbelievable when I point out that for more than 95% of those lessons I relied only on one teaching resource - the chalk and chalkboard. Perhaps more unbelievable is the fact that people in the Northern Province who, even as you read this, still use tree shelters as classrooms would have done anything to trade places with me. Though my present school is better with an average of 44 students per class, basic educational resources like enough textbooks, a photocopying machine, computers, overhead projectors, cassette decks, television sets, video machines, a fully equipped library and laboratory remain a pipedream to most South African schools. My prediction - there are people who would consider it generous - is that things will improve at the beginning of the 22nd century. All those people who think South Africa no longer needs outside assistance simply because in 1994 - barely three years back - a democratically elected government took over need to be reminded that Apartheid left most parts of the country a picture image of Hiroshima.

Otherwise my five-week stay here at Horsens Statsskole has been very beneficial to me. I just hope it has been as enriching to those teachers and students I was in contact with as it has been for me. Of course my impressions of the Danish educational and schooling system will change a lot by the time I return home next June. After all the fact that I am still to go for placements at two other schools means my knowledge of the system will grow by day.

I am more than grateful that by God's grace I'm in Denmark now. More importantly I feel my job as a messenger will really begin when I'm back home. I feel dutibound to share any pint of knowledge I acquired in Denmark with the people who daily pray for my safe return. My obligation stems from, amongst other things, the immortal words once uttered by Tanzania's former president, Julius Kambarage Nyerere, who aptly said, „**In Africa those who receive this privilege of education have a duty to return the sacrifice which the others have made. They are like the man who has been given all the food available in a starving village in order that he might have the strength to bring supplies back from a distant place. If he takes this food and does not bring help to his brother, he is a traitor.**“ I intend to do my best to take back help to my people.

Åbent Gymnasium

DET SKER I FORÅRSSEMESTERET 1998

Onsdag den 7. januar kl. 19.30

Der er åbent i Observatoriet.

Onsdag den 14. januar kl. 19.30

Første af tre aftner hvor lektor Knud Erik Sørensen fortæller om, hvordan astronomerne finder ud af en stjernes alder, afstand, størrelse, temperatur og stofsammensætning.

Torsdag den 15. januar kl. 19.30

Foredrag ved lektor Kirsten Dollerup om *Barberen i Sevilla* som optakt til opførelsen af Rossinis opera på Horsens Ny Teater den 27. og 28. januar.

Onsdag den 21. januar kl. 19.30

Anden af tre aftner hvor lektor Knud Erik Sørensen fortæller om, hvordan astronomerne finder ud af en stjernes alder, afstand, størrelse, temperatur og stofsammensætning.

Mandag den 26. januar kl. 19.30

Tredie af tre aftner hvor lektor Knud Erik Sørensen fortæller om, hvordan astronomerne finder ud af en stjernes alder, afstand, størrelse, temperatur og stofsammensætning. Der bliver her mulighed for selv at afprøve sin nye astronomiske viden ved praktiske simuleringer med edb-programmer.

Torsdag den 29. januar, fredag den

30. januar og lørdag den 31. januar kl. 20.00

Elever fra Horsens Statsskole opfører musicalen *Jesus Christ Superstar*.

Mandag den 2. februar kl. 19.30

Der er åbent i Observatoriet.

Tirsdag den 3. februar kl. 19.30

Foredrag ved lektor Uffe Troelsen om TV i informationsfundet. Hvordan ser de danske TV-kanaler deres rolle/opgave i det højteknologiske samfund? Har selvforståelsen ændret sig de senere år? Kort, historisk redegørelse for struktur- og programudvikling med eksempler på typisk nutidig TV.

Mandag den 16. februar kl. 19.30

Der er åbent i Observatoriet.

Tirsdag den 24. februar kl. 19.30

Traditionen tro inviterer lektor Gitte V. Barkholt og gymnasieoverlærer Niels-Henning Broch-Mikkelsen til Lanciers. Man kan forud for skolefesten komme og lære eller genopfriske denne traditionsrige dans.

Mandag den 2. marts kl. 19.30

Der er åbent i Observatoriet.

Lørdag den 7. marts

Skolefest.

Onsdag den 18. februar kl. 19.30

Der er åbent i Observatoriet.

Onsdag den 8. april kl. 19.30

Der er åbent i Observatoriet.

50 års
studentterjubilarer

2p

Bagest fra venstre: Stefan K. Børgesen, Kenneth Nielsen, Thomas Smalbro, Kenneth K. Bergenhagen, Joakim B. Lauridsen, Per K. H. Rasmussen, Jakob Holden Nielsen, Anders N. Linnet

Midt i fra venstre: Melissa Kronborg, Kathrine H. Pedersen, Tina F. Pedersen, Vivian S. Rasmussen, Mia D. Johansen, Hanne S. Larsen, Lone Anette Illemann, Tanja K. Møller

Forrest fra venstre: Sonja L. Markussen, Oline B. Hansen, Maria G. Sørensen, Minna S. Rasmussen, Karin Holm, Mai K. Nicholaisen

2q

Bagest fra venstre: Lars T. Christensen, Thomas T. Pedersen, Mads Chr. Holm, Johnnie Frederiksen, Tommie B. Saul, Line L. Sørensen, Rolf B. Ankjærgaard

Midt i fra venstre: Anne Lenith, Susanne N. Kristensen, Trine Jensen, Kristina Svømmeholm, Karina T. Olesen, Kristina K. Jensen

Forrest fra venstre: Dorte Sørensen, Dorte Slaug, Karina E. Hansen, Mette Svensson, Kimma Vahl, Ulla Voldby-Jensen

2r

Bagest fra venstre: Martin D. Christensen, Bjarke R. Pedersen, Henrik Møberg, Michael Lind, Jacob B. Hansen, Kristina L. Jørgensen, Birgitte B. Offersen, Daniel K. Sørensen

Midt i fra venstre: Tina Brang, Maria G. Christoffersen, Christina S. Jensen, Dorte Rasmussen, Anja S. Frederiksen, Kirstine Rasmussen, Charmaine K. B. Just, Christina B. Schmidt

Forrest fra venstre: Maria Nielsen, Martene H. Eybye, Annie Lundblad, Liv Torgard, Lis Berggreen, Lisa T. Jensen, Mette F. Skov

3a

Bagest fra venstre: Vincent N. Ry, Casper D. Carstens, Mads Aa. Hansen, Dennis Ø. Kristiansen, Christina Kierstein, Mette Riis, Anna L. Beck

Midt i fra venstre: Rasmus Justesen, Karen Margrethe H. Hansen, Mia Zenia Danielsen, Louise Højlund, Carina Dithlevsen, Lene S. Jensen, Gitte Laursen, Mia S. Hansen, Christel Schreiber

Forrest fra venstre: Signe Fjeldborg, Iben Pedersen, Kirse Bock, Mette Jørgensen, Susanne Jensen, Kirstine Fischer-Larsen

3b

Bagest fra venstre: Morten P. Thomsen, Maria L. Nielsen, Kristine Schultz, Hannah A. Jørgensen, Mette Laursen, Eva Rabenhøj, Anita M. Mortensen, Thomas K. J. Jensen, Henrik S. Maretti

Forrest fra venstre: Charlotte T. Sørensen, Monica H. Nielsen, Britta R. Jørgensen, Karin L. Christensen, Marianne N. Mortensen, Luise Madsen, Kamilla R. Sørensen

3c

Bagest fra venstre: Eva Nielsen, Kariann S. Knudsen, Eva Maria W. Jakobsen, Morten Ø. Mortensen, Anders J. Sørensen, Vibeke B. Nibe, Mia Nielsen, Tobias Karnøe

Midt i fra venstre: Jette Madsen, Louise Norup, Murat Barut, Inge A. Johnsen, Line Ø. Nielsen, Ann Helene R. Fischer, Rikke Secher, Charlotte B. Fisker

Forrest fra venstre: Marie K. Andersen, Mette Røgilds, Anne P. Bjørge, Maria M. Nielsen, Pernille Schwarz, Malene H. Mad- sen

3x

Bagest fra venstre: Morten Meisner, Anders L. Vendelboe, Lars Nielsen, Anders F. Nielsen, Andreas L. Dreier, Rasmus Albeck, Jens Chr. H. Thellesen, Jesper V. Hansen

Midt i fra venstre: Kristine F. Midtgaard, Vibeke H. Nørgaard, Anne V. Due, Lars B. Jørgensen, Jimmy Gammelgaard, Martin Høedholt, Rasmus Salling, Pernille Hansen, Henrik R. Krogh

Forrest fra venstre: Inger Kirstine Bang, Pernille C. E. Nielsen, Mette K. Jensen, Kathrine M. Sørensen, Linda S. Pedersen, Irene D. Petersen, Jette Lyshøj, Tanja Mathiasen

3y

Bagest fra venstre: Claus Hansen, Laust R. Jensen, Rasmus P. Olesen, Sune L. Hønge, Leif Tanderup, Thor Grabow, Anne-Marie M. Nielsen, Søren Beyer, Lui Strandgaard, Allan H. Sørensen

Midt i fra venstre: Mette B. Larsen, Helene M. Sørensen, Line S. Frederiksen, Lone Poulsen, Heidi Aagaard, Lisbeth Wohlert, Maj-Britt K. Rohdemejer, Ane P. Jørgensen, Bettina Antitsch, Nels K. P. Jensen

Forrest fra venstre: Birgitte Mortensen, Johanne R. Pedersen, Christina V. Laursen, Christina S. Christensen, Silvia P. Sølvsteen, Katharina Karpinski, Marie Katrine Gaarden, Malene D. S. Engebjerg

3z

Bagest fra venstre: Rudi P. Nielsen, Kurt V. Jensen, Jeppe E. N. Jensen, Henrik V. T. Jakobsen, Simon Jacobsen, Martin Rasmussen, Søren Houmann, Jakob Rasmussen

Midt i fra venstre: Kasper E. Sørensen, Pernille H. Nygaard, Mette Kammergaard, Susanne Feldinger, Linnea Christensen, Dennis W. Kristensen, Peter F. Schrøder, Peter Brun

Forrest fra venstre: Grace C. Jørgensen, Ditte Maria S. Lundvig, Luise B. Iversen, Tram H. Q. Nguyen, Louise de Hemmer Horskjær, Stinne P. Hansen, Helle Maria Røjgaard

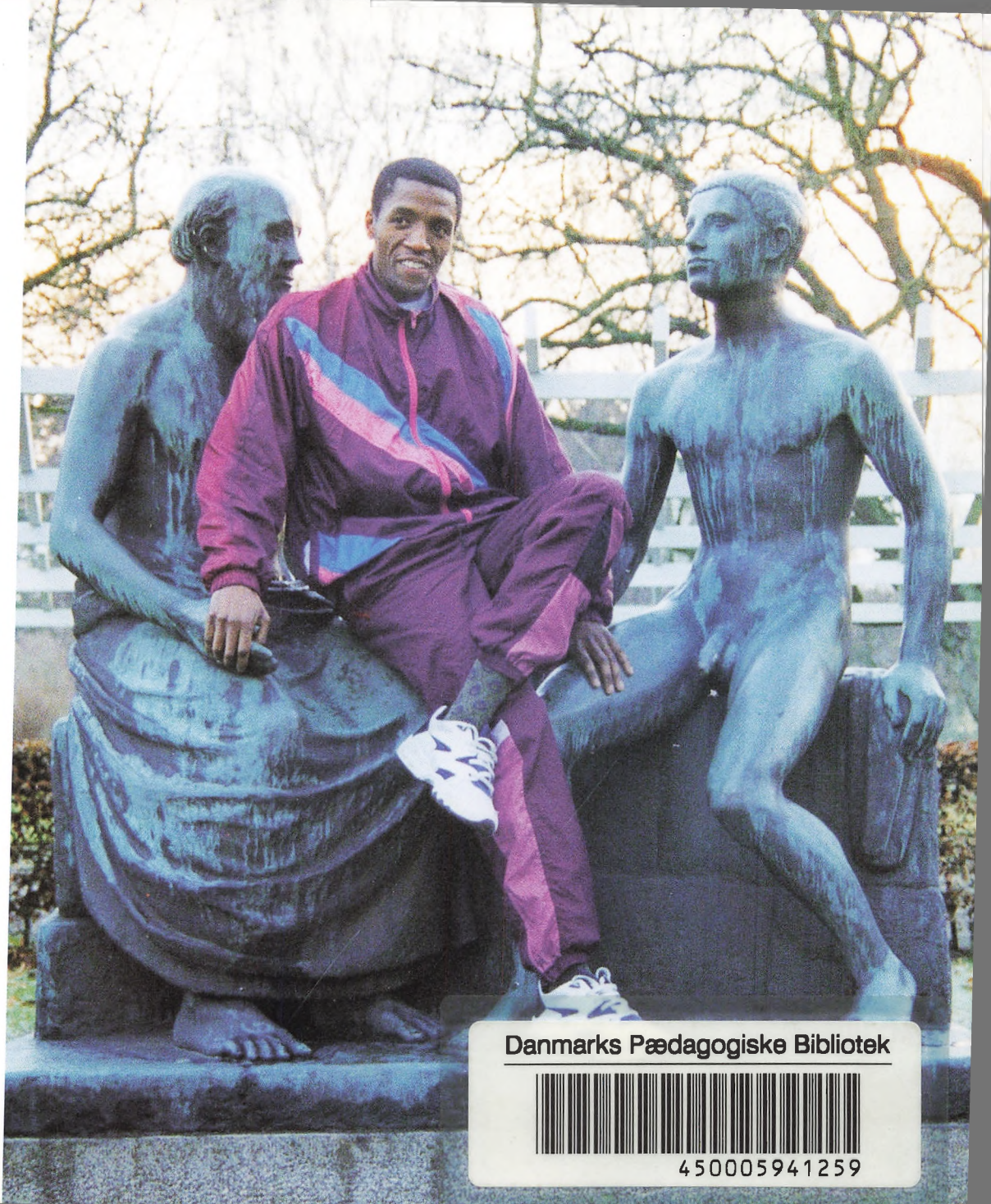

Adresseliste november 1997

Gitte Vest Barkholt, Kirkevænget 23, Hatting, 8700 Horsens	75653312	Bente Laursen, Slåenvej 3, 8700 Horsens	75645221
Gert W. Brgstein, Bøghsgade 15, 8700 Horsens	75629066	Carsten Leed, Søskrænten 22, 8260 Viby J.	86281350
Helle Bergstein, Bøghsgade 15, 8700 Horsens	75629066	Lytte Lyhne-Knudsen, Skovvangsallé 38, 8240 Risskov	86178770
Grete Bjørholm-Petersen, Højvangsvej 72, 8260 Viby J.	86289203	Arne Tolstrup Madsen, Orkesterallé 20, 8700 Horsens	75642769
Lars Bjørneboe, Ulfeldtsvej 6, 8700 Horsens	75657735	Kirsten Madsen, Stensballe Strandvej 27a, 8700 Horsens	75655465
Marianne S. Boesen, Carit Etlarsvej 14, 8700 Horsens	75621276	Jakob Mortensen, Vestergade 67 A, st.tv., 8700 Horsens	75601801
Niels-Henning Broch-Mikkelsen, Belle, 7140 Stouby	75897241	Poul Erik Mortensen, Mossøvej 11, 8660 Skanderborg	86523453
Poul Dejgaard, Søvejen 28, Vestbirk, 8752 Østbirk	75781435	Steffen L. Mortensen, Sct.Paulsgade 7b, st., 8000 Århus C	86182282
Kirsten Dollerup, Vestervangsparken 16, 8355 Solbjerg	86927407	Gerda Munksgaard, Nellikevej 10, 8766 Norre Snede	75771202
Susanne Dygaard, Helgasvej 13, Gram, 8660 Skanderborg	86571740	Anette Nielsen, Fyrkatvej 6, 2.th., 8200 Århus N	86102759
Anita Frisch, Hovmarksvej 166, 8700 Horsens	75658029	Helle Nøjgaard, Ørn søvej 6, 8600 Silkeborg	
Anders Graven, Micavej 2, Haldrup, 8700 Horsens	75657623	Margrethe Paradowski, Pigeonvej 9, 8270 Højbjerg	86271756
Johannes Grønager, Helgasvej 13, Gram, 8660 Skanderb.	86571740	Agnes S. Poulsen, Borgergade 19, 3.sal, 8700 Horsens	75613274
Solveig Habekost, Østbirkvej 55, Lundum, 8700 Horsens	75780314	Inge M. Rasmussen, Skelagervej 172d, 8200 Århus N	86109912
Henrik Hansen, Smedegade 48, 8700 Horsens	75617501	Jens Gottschalk Rasmussen, Vindingsvej 4, 8700 Hs.	75657326
Annette Haugbølle, Herluf Trollesgade 57, 8200 Århus N	86162992	Ole Rasmussen, Bellisallé 16, 8700 Horsens	75640143
Finn Hermann, Flintebakken 54, 2.sal, 8700 Horsens	75614069	Thorleif Ross, Testrupvej 118, Testrup, 8320 Mårslet	86294025
Arne Hermansen, Middelfartsvej 105, 5400 Bogense	64812888	Ida Røn, Siriusvej 19, 8700 Horsens	75644271
Kurt Morell Holm, Husoddevej 45, 8700 Horsens	75658490	Inger Saugbjerg, Frederik Bajersgade 12, 1.sal, 8700 Hs.	75628512
Ole Høgh-Rasmussen, Fruenshave 42, 8732 Hovedgård	75661255	Jørn T. Schmidt, Byvangen 76, Stensballe, 8700 Horsens	75655626
Hans Høiklint, Toftevænget 4, 8700 Horsens	75643984	Bent Suder, Højmarksvej 41, 8700 Horsens	75658425
Annie Bundgaard Jensen, Fyrkatvej 12, 2.th., 8200 Århus N	86103361	Michael Sund, Helge Rodesvej 7, st.th., 8210 Århus V	86164809
Christina Bohmer Jensen, Mågevej 2, 1.tv., 5000 Odense C	65919251	Inger Andersen Svane, Vinten Skovvej 55, 8700 Horsens	75654294
Ellen Hedevang Jensen, Hvedevænget 23, 8740 Brædstrup	75752475	Anette Vester Svansson, Erik Eriksensvej 78, 7100 Vejle	75857717
Flemming W. Jensen, Frederiks Alle 149, 1.th., 8000 Årh. C.	86191661	Knud Erik Sørensen, Grusdalsvej 30, 8700 Horsens	75656356
Mads Ole Jensen, p.t. Namibia		Dorte Thomsen, Vejlevej 33, 8700 Horsens	75647710
Preben Huus Jensen, Ny Havnegade 54, 8700 Horsens	75627478	Niels Thomsen, Vejlevej 33, 8700 Horsens	75647710
Rasmus Jensen, Tage Hansensgade 31, 2.sal, 8000 Århus C		Gitte Toftebjerg, Husoddevej 4, 8700 Horsens	75655538
Stig Jeppesen, Pebbelparken 11, Stjær, 8486 Galten	86950335	Uffe Troelsen, Kalhavevej 57, Kalhave, 7171 Uldum	75679168
Jørgen Døssing Jepsen, Saralystparken 6, 2.th., 8270 Højbj.	86270693	Birgit Ussing-Jepsen, Koralvej 21, 8700 Horsens	75644412
Lene Jepsen, Testrupvej 118, Testrup, 8320 Mårslet	86294025	Jesper Vigh-Nielsen, Hvedevænget 23, 8740 Brædstrup	75752475
Per Carlo Johansen, Knøsvej 3, 8680 Ry	86898475	Henrik Vind, Birkevej 1, 8752 Østbirk	75781146
Bodil Jørgensen, Ellingvej 6, Bjødstrup, 8660 Skanderborg	86579232	Gunhild Wernblad, Nølev Byvej 19, Nølev, 8300 Odder	86558656
Helge Kristoffersen, Blichersvej 33, O.Randlev, 8300 Odder	86556254		
Anne Larsen, Ny Havnegade 54, 8700 Horsens	75627478		

HORSENS STATSSKOLE
ÅRSSKRIFT 1997

Danmarks Pædagogiske Bibliotek

450005941259